

Handläggare

Elisabeth Forsberg Uvemo
Telefon: 08-50833010
Annika Risel
Telefon: 08-50833607

Till

Utbildningsnämnden
2014-09-25

**Skolinspektionens kvalitetsgranskning av
huvudmannens styrning mot nationella mål i
Stockholms kommun (Skolinspektionens dnr 40-
2013:2398)**

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till Skolinspektionen som huvudmannens svar på kvalitetsgranskningen.
2. Beslutet justeras omedelbart

Anders Carstorp
Utbildningsdirektör

Håkan Edman
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Skolinspektionen genomförde under hösten 2013 och våren 2014 en kvalitetsgranskning av huvudmannens styrning mot nationella mål. Granskningen av Stockholms kommun ingår i detta projekt och staden besöktes av Skolinspektionen den 13 och 20 mars 2014.

Skolinspektionen bedömer att det finns tre områden där ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas.

I tjänsteutlåtandet redovisas en planering för hur Stockholms stad avser att arbeta för att förbättra de områden som Skolinspektionen har identifierat som utvecklingsområden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med ledningsstaben.

Bakgrund

Skolinspektionen genomförde under hösten 2013 och våren 2014 en kvalitetsgranskning av huvudmannens styrning mot nationella mål. Syftet med kvalitetsgranskningen är att granska om huvudmännen styr och stödjer utbildningen i grundskolan mot de nationella målen. Granskningen av Stockholms kommun ingår i detta projekt och staden besöktes av Skolinspektionen den 13 och 20 mars 2014.

I Skolinspektionens beslut ges en sammanfattande bedömning utifrån kvalitetsgranskningens resultat och en beskrivning av de utvecklingsområden som framstått som mest centrala att prioritera i det lokala kvalitetsarbetet. Skolinspektionen bedömer att det finns tre områden där ett utvecklingsarbete i första hand behöver inledas. Nedan redovisas en planering för hur Stockholms stad avser att arbeta för att förbättra de områden som Skolinspektionen har identifierat under respektive utvecklingsområde.

Ärendet/Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen redovisar här hur vi ska arbeta för att förbättra det som Skolinspektionen har identifierat som utvecklingsområden under respektive rubrik.

Huvudmannen behöver analysera vilka konsekvenser som kommunens uppföljningssystem formulerat i årsmål kan leda till och säkerställa att målen är inriktade mot de nationella målen.

Åtgärder

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har sin utgångspunkt i de nationella målen och utbildningsnämndens mål utgår från både kommunfullmäktiges mål och de nationella läroplansmålen. Utbildningsnämnden har också möjlighet att lägga till egna mål. Utbildningsnämndens mål är tydliga i att *alla* elever ska ges förutsättningar att nå målen och nämndmålen finns också med i mallen där skolornas arbetsplaner och kvalitetsredovisningar skrivs. Både huvudmannen och skolorna är medvetna om att målen avser 100 procent av eleverna. Förvaltningen avser att ytterligare tydliggöra detta under hösten 2014 inför skrivandet av nämndens verksamhetsplan och inför skrivandet av skolornas

arbetsplaner/verksamhetsplaner. Detta ska lyftas fram i anvisningarna för framtagande av arbetsplanerna som skickas ut till skolorna.

Utbildningsnämnden ingår i ett kommunalt styrsystem som ska gälla för alla nämnder och bolag där indikatorer används för att mäta i vilken mån nämnden/bolaget uppfyller sina mål på årsbasis. Syftet med årsmål för indikatorer är att kunna följa utvecklingen på ett bättre sätt eftersom det blir tydligt om resultaten förbättras eller försämrats. Utgångspunkten är att årsmålen för indikatorerna ska vara höga men realistiska. Konsekvenserna med årsmål för indikatorer är att det skulle kunna leda till att ambitionerna sänks om årsmålet uppnås. För att undvika detta kommer grundskolecheferna i resultatdialogerna att följa upp hur skolledningarna har satt årsmål i förhållande till förra årets resultat. Ambitionsnivån ska hela tiden höjas. Att ha höga förväntningar på eleverna utgör ett förväntat resultat i nämndens verksamhetsplan. Skolorna har ett pågående arbete kring detta, ofta i samband med formativ bedömning, och det är också ett område som kommer att fortsätta att utvecklas.

En avstämning för att följa upp konsekvenserna av årsmål för indikatorerna, och att säkerställa att inriktningen är de nationella målen, sker vid en uppföljning/analys efter samtliga genomgångna resultatdialoger. Denna äger rum under senare delen av hösten 2014.

Huvudmannen behöver utveckla analyserna av elevernas kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbetet samt även analysera redan insatta åtgärder.

Åtgärder

Förvaltningen lägger stor vikt vid det systematiska kvalitetsarbetet och har skapat system och strukturer för det systematiska analys- och utvecklingsarbetet. Förvaltningen anser att det finns ett bra system för detta men att ytterligare arbete behöver göras för att det ska få större genomslag i alla kommunala skolor i staden.

Analysen görs i olika sammanhang och på olika nivåer inom organisationen. Inför 2014 har förvaltningen justerat mallen som skolorna ska fylla i inför resultatdialogen mellan grundskolechef och rektor. Syftet med justeringen är att tydliggöra kopplingen till skolans kvalitetsredovisning och arbetsplan/verksamhetsplan med

fokus på analysen och orsakssambanden mellan val av insatser/strategier och resultat.

Efter samtliga genomförda resultatdialoger görs en uppföljning/analys av det som har kommit fram vid dialogerna. Förvaltningen avser att från och med resultatdialogerna 2014 i förväg strukturera upp hur sammanställningar ska göras från varje grundskoleområdes resultatdialoger. Detta för att på ett bättre sätt kunna aggregera resultatanalyser till förvaltningsövergripande nivå och få en bättre förståelse för kopplingen mellan insatser och utfall. Uppföljningen av resultatdialogerna äger rum under senare delen av hösten 2014.

Som stöd till skolorna finns tillgång till centralt analysstöd och förvaltningen kommer att förstärka detta under 2014. Fler skolor som har behov av det kommer att få stöd i sitt analysarbete av skolans verksamhet för att kunna välja rätt strategier för utveckling. I första hand ges detta som metodstöd i att följa upp, analysera och utvärdera skolresultat och relatera hur de förhåller sig till skolans förutsättningar, resurser och valda insatser/strategier.

Ett annat stöd utgör förvaltningens externa utvärderare som på enskilda skolor gör observationer av all undervisning samt genomför intervjuer. Detta material analyseras och resulterar i områden som skolan behöver förbättra.

Utifrån utvärderingar under 2013 av några av förvaltningens stora utvecklingsinsatser finns lärdomar och rekommendationer om analysarbetet som förvaltningen tar med sig inför de satsningar som görs framöver. Bland annat handlar det om att förvaltningen ska förbättra systematiken i uppföljningen och att ha tydligare strategier för att följa hela processen, genom att:

- Skriva uppdragsbeskrivningar på central nivå, där det tydligt finns angivet utvärderingsbara mål, syfte och ansvarsfördelning. Det är också viktigt att ange hur och när uppföljning och utvärdering ska genomföras.
- På lokal skolnivå skriva tydliga utvärderingsbara mål och ange syfte med en insats. Det är viktigt att ange ett nuläge samt att kontinuerligt följa upp vilka effekter insatserna leder till och att ha uppföljningsstrategier på såväl individ-, klass- som skolnivå.

Huvudmannen behöver följa upp hur kommunen använder sina ekonomiska resurser och vilka effekter resursfördelningen har för skolenheternas måluppfyllelse.

Utbildningsnämnden har en väl utvecklad socioekonomisk resursfördelningsmodell som på ett tydligt sätt fördelar resurser utifrån skolornas och elevernas förutsättningar. Nämnden har under många år fördelat resurser utifrån socioekonomiska grunder, även om modellen har förbättrats. Eftersom förvaltningen inte vet vilken måluppfyllelse förvaltningen skulle ha haft med en annan modell är det däremot svårt att utvärdera vilka effekter resursfördelningen har för skolornas måluppfyllelse.

Grundskolecheferna har vid resultatdialogerna med skolledningarna tagit upp frågan om hur den socioekonomiska resurstilldelningen och verksamhetsstödet används.

För att systematisera en uppföljning på förvaltningsövergripande nivå kommer förvaltningen att påbörja ett arbete med att studera olika befintliga nyckeltal, och sambanden mellan dem, för att följa upp hur skolor använder sina ekonomiska resurser i förhållande till sina resultat. Detta arbete kommer att starta under läsåret 2014/2015.

Förutom den socioekonomiska resursfördelningsmodellen har utbildningsnämnden i april 2013 beslutat om ett system för tilläggsbelopp/verksamhetsstöd för elever med ett omfattande behov av stöd i grundskolan. Ansökan i det nya systemet ska göras årligen inför varje läsår och besluten har en löptid om max 12 månader. Vid förnyad ansökan ska en redovisning göras av hur tidigare tilläggsbelopp/verksamhetsstöd har använts och vilka resultat som har uppnåtts tack vare insatserna.

Från och med läsåret 2014/2015 avser förvaltningen att börja besöka skolor för att följa upp hur verksamhetsstödet används och vid behov ge stöd i hur detta används.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till Skolinspektionen som huvudmannens svar på kvalitetsgranskningen och att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Skolinspektionens beslut efter kvalitetsgranskning av
Huvudmannens styrning mot nationella mål i Stockholms kommun.